

**MET GROENLINKS NAAR
EEN GROENER EN
SOCIALER HARLINGEN**

**Gemeenteraads-
Verkiezingen**

**16 MAART 2022
STEM GROENLINKS**

Inhoud

Inleiding.....	3
De groene gemeente.....	4
De restenergiecentrale (REC).....	5
Zelf werken aan afval en milieu.....	5
Veiligheid.....	6
Energietransitie.....	6
De natuur, de Waddenzee en de Waddenkust.....	7
Bodemdaling.....	7
De Natuur.....	8
Onkruidbestrijding en zaai beleid.....	8
De sociale gemeente.....	9
Basisinkomen.....	9
Regelingen voor de minima.....	9
Voedselbank.....	11
Het gebiedsteam.....	11
Ouderenzorg.....	11
Vluchtelingenbeleid.....	12
Wonen.....	12
Andere woonvormen.....	12
Onderwijs.....	13
De economische gemeente.....	14
Middenstand.....	14
Een gemeente met cultuur, recreatie en sport.....	15
Cultuur.....	15
Sport.....	15
Ombudsvrouw/man.....	16

Inleiding

GroenLinks, een groene en sociale beweging

GroenLinks staat voor gemeenschappelijk belang. Open en eerlijk, delen en verbinden in vertrouwen en hoop. Verschil van mening mag er zijn, maar moet niet lijden tot verdeeldheid.

Wat vindt GroenLinks belangrijk?

- Ecologie, de natuur krijgt volop kansen. Respect voor elkaar. Zonder samen te werken gaat het niet lukken. Werken aan een solide toekomst voor de gemeente Harlingen en haar inwoners.

Wat vindt u belangrijk?

- Dat willen we graag van u horen! Waar ergert u zich aan, wat vindt u mooi en waarvoor is aandacht nodig? Misschien heeft u ideeën en kunnen we u daarbij helpen? Laat van u horen! Namen, mailadressen en telefoonnummers vindt u achterin dit programma.

Serius

We leven in een ernstige tijd, met veel grote problemen waarmee we allemaal te maken hebben. Zoals: klimaatverandering en alles wat daaruit voort komt. Corona, individualisme en verdeeldheid, die maken het leven ingewikkeld. We moeten terug naar samendoen. Bovenal lijkt dit wel een tijd te zijn waarin waarheid als zeer onwaar kan worden ervaren en niet iedereen dezelfde waarheid heeft. Dit maakt het moeilijk en toont ons de noodzaak van het opnieuw opbouwen van vertrouwen in elkaar. Dit vraagt tijd en aandacht, maar zal uiteindelijk het beste werken, daar zijn we van overtuigd.

Nieuw

Dit is het nieuwe verkiezingsprogramma van GroenLinks, met alles wat voor ons als inwoners van de gemeente Harlingen in de komende tijd belangrijk is. We wensen u goede aandacht bij het lezen en we hopen dat dit programma u zal helpen bij uw stemkeuze.

De groene gemeente

Dit is een veelomvattend onderwerp. Het speelt bij veel onderwerpen waarmee we te maken hebben een belangrijke rol. Hoe gaan we om met de natuur en de dieren, alles wat groeit en bloeit? De natuur helpt ons op zo veel manieren: geeft schaduw, beperkt wateroverlast en heeft invloed op onze gezondheid, met als bonus; het is ook nog mooi!

Klimaatverandering vraagt onze volle aandacht, we gaan van het gas af en zoeken naar andere manieren om energie op te wekken zoals: zonnepanelen, windmolens, warmtepompen en nog nieuw te ontwikkelen mogelijkheden. Daar zullen we met zijn allen aan mee moeten doen, alleen samen gaat het lukken.

- Wat doet GroenLinks?

Meer bomen, planten en dieren! We zullen overal het aanplanten van bomen en struiken en het zaaien van wilde bloemen stimuleren. We zullen voorstellen doen, samen met u. U kunt ons laten weten waar nog wel geplant kan worden. We gaan benadrukken dat bij alle handelingen "natuur-inclusief" gewerkt gaat worden.

De restenergiecentrale (REC)

De REC en Omrin

Bij de Omrin komt al het huishoudelijk afval samen. Grote en kleine stukken worden gescheiden, plasticfolie en blikjes worden eruit gehaald en het restafval dat overblijft wordt verbrand. De energie en warmte die daarbij vrijkomt wordt gebruikt. Onder anderen door Frisia en de REC zelf.

- Wat doet GroenLinks?

Er kan en moet minder afval gemaakt worden. Hier kunnen we zelf een grote rol in spelen. Kies voedsel met zo weinig mogelijk verpakkingsmateriaal. Vraag je bij alles wat je nodig denkt te hebben af: heb ik het echt nodig of kan ik het anders oplossen.

We blijven kritische vragen stellen over de REC. Geen enkele storing laten we zomaar voorbij gaan. We maken bezwaar tegen nieuwe aanvragen voor meer verbranding of uitstoot. We gaan door met het stimuleren van metingen ter controle van giftige stoffen in de uitstoot van de centrale. Ook de temperatuur in de verbrandingsoven is een blijvend probleem, omdat door een te lage oventemperatuur er te veel giftige stoffen in de uitstoot voorkomen. Wat kan er nog meer en nog beter uit het afval gehaald worden.

Zelf werken aan afval en milieu

We laten vaak ons afval slingeren we besteden er geen aandacht aan, ach het is maar een papiertje, ach het is maar een peuk. Behalve ons eigen afval hebben we ook nog industrieel afval en afval in de haven en helaas, ook daar gaat het regelmatig zo.

Een paar groepen en individuen namen al het initiatief om plastic en ander afval op te ruimen. Met name Henk Prins is een van de mensen die zich inzet om te voorkomen dat er afval in de zee terecht komt. Daarom concentreert hij zich vooral op de havens en het water. Hij is hier al jaren mee bezig. Petje af! Zo verzamelt hij: viskisten, visnetpluis, piepschuim.

Hij gaat met mensen in gesprek en wijst op het gevaar dat hun afval in zee belandt. Hij is in gesprek met de gemeente om verbeteringen doorgevoerd te krijgen. Hij heeft er mede voor gezorgd dat in Harlingen een scherm in het water komt, een soort gordijn van luchtballen, dat het afval naar de oever stuurt, waar het uit het water gehaald kan worden. Zelf heeft hij al een drijvend scherm gemaakt dat met de stroming van het water het afval naar de oever stuurt. Hij verdient onze volledige steun.

- Wat doet GroenLinks?

We steunen mensen zoals Henk Prins. We vragen de gemeente om telkens opnieuw de aandacht te vestigen op het grote verschil dat wij zelf kunnen maken. We moeten veel bewuster omgaan met onze leefomgeving. We stimuleren de gemeente om meer afvalbakken te plaatsen en deze vaker te legen. Consuminderen, hoewel daar enorme consequenties aan verbonden zijn, geldt voor ons allemaal, maar zeker ook voor de gemeente. Wij zullen het stimuleren door middel van het steeds opnieuw stellen van vragen.

Veiligheid

Veiligheid in het verkeer, veiligheid voor onze gezondheid en digitale veiligheid. Zeker het laatste wordt steeds belangrijker. We willen veilig, dat wil zeggen zonder ongewenste mee-kijkers of mee-luisteraars, met elkaar kunnen communiceren. Bij de gemeente is dat ook van groot belang. Er zijn steeds meer kapers op de kust en cybercrime is geen ver-van-mijn-bedshow meer.

- Wat doet GroenLinks?

Er zal veel tijd en energie gestoken moeten worden om veilig te kunnen werken. Onze afhankelijkheid van computers is enorm. Bij alle veiligheidszaken letten we op efficiëntie en uitvoering. En zullen we duurzame oplossingen steunen.

Energietransitie

Als gevolg van de opwarming van de aarde, de klimaatverandering, komen we de jaren die voor ons liggen veel problemen tegen die om een oplossing vragen. Een van die zaken is, 'van het gas af'.

De gemeente kiest ervoor om slimme volger te zijn, dat wil zeggen dat de technische nieuwe ontwikkelingen op de voet gevolgd worden, zodat we ervan kunnen profiteren. Isoleren van huizen en gebouwen zal in alle gevallen het begin zijn. Daarvoor wordt van ons allemaal inzet gevraagd.

De gemeente heeft zelf op Oostpoort geïnvesteerd in een zonnepark, maar er kunnen nog panelen bij.

- Wat doet GroenLinks?

We willen dat alle alternatieve vormen van schone energieopwekking worden onderzocht en dat het vervangen van fossiele brandstoffen wordt aangemoedigd. We stimuleren dat de gemeente vaak en regelmatig informatie geeft over de mogelijkheden aan alle bewoners om mee te kunnen doen in het proces en over te kunnen stappen naar nieuwe vormen van energie.

De natuur, de Waddenzee en de Waddenkust

Natuurlijk, ook het stuk over de Waddenzee en kust valt onder natuur, maar het verdient bijzondere aandacht, vandaar.

Het Wad is UNESCO werelderfgoed

Dan moet je de bescherming van het gebied goed regelen. Aan de hand van Unesco-richtlijnen is onder meer een duurzame toerismestrategie opgesteld. Volgens een andere Unesco-richtlijn mogen de lidstaten het exploiteren van zout, olie en gas binnen de grenzen van het gebied niet toestaan. Inmiddels is de Mijnwet gewijzigd, er wordt nu schuin geboord vanaf land via het principe: 'hand aan de kraan' .

In de Mijnbouwwet van 2017 zijn verdere beperkingen gesteld aan mijnbouwwerken in het Waddengebied. Helaas, er wordt niet goed mee omgegaan. Unesco dreigt het stempel "werelderfgoed" in te trekken. Dat moeten we te allen tijde zien te voorkomen.

- Wat doet GroenLinks ?

We vinden het vanzelfsprekend dat zo'n uniek gebied, Unesco werelderfgoed, NIET gebruikt wordt voor het boren naar zout, gas of olie uit de bodem, laat staan de cavernes op te vullen met dieselolie. Dat dit nu alleen nog vanaf land mag is géén verbetering, sterker nog de kans op een ongeluk is groter doordat de afstand groter is – en de bodem wordt nog steeds aangetast. Het principe van 'hand aan de kraan' is een fout principe, omdat het schijnveiligheid geeft en geen echte veiligheid. Het zakken van de bodem of de lekken die ontstaan stoppen niet direct als je de kraan dichtdraait. Waddenzee en Waddenkust verdienen onze grootst mogelijke aandacht!

Bodemdaling

In Wijnaldum is al sprake van bodemdaling. Inmiddels zijn er tiltmeters geplaatst. Ook in Harlingen is een tweetal tiltmeters geplaatst. Helaas zijn dit alleen meetinstrumenten. Ook hier wordt het idee van 'hand aan de

kraan' toegepast. Alleen, de kraan kan wel worden dichtgedraaid maar dan stopt de verzakking niet direct. Dat kan nog jaren verdergaan.

- Wat doet GroenLinks?

Wij blijven tegen alle vormen van zout olie of gaswinning in de Waddenzee en aan de Waddenkust en vinden dat bescherming van het gebied voorop moet staan.

De Natuur

In het centrum, de woonwijken en de buitengebieden kan nog meer groen, meer planten, bomen en bloemen, dit trekt ook meer insecten aan en meer vogels, en gezonde lucht voor ons allemaal. Dit is voor alles en iedereen goed! Bomen geven schaduw en helpen wateroverlast te voorkomen. Ze nemen CO² op en geven zuurstof af, zoals gezegd, een gezonde lucht dus. Bovendien is het ook nog eens mooi!

Autovrij past hier ook mooi bij. Een fijne winkelstraat met alleen voetgangers en fietsers en veel, heel veel groen. De gemeente gaat een proef doen met laad- en lostijden voor de bevoorrading van de winkels in de Voorstraat. Een autoluwe Voorstraat, een autovrije Grote Bredeplaats.

Onze Gemeente zet in op meer groen. Mooie bermen met wilde bloemen en aanplant van bomen en struiken. Er zijn al mooie projecten van start gegaan zoals de Stadstuin aan de Kimswerderweg en het Balklandpark aan de Westerzeedijk.

Onkruidbestrijding en zaai beleid

Een goede ontwikkeling is dat onkruid nu bestreden wordt met heet water. Jammer is wel dat dit ook bij de boomspiegels gedaan wordt en daar kunnen de bomen niet goed tegen. In de bermen wordt een veelkleurig bloemmengsel gezaaid, prachtig. Er is veel meer aandacht voor biodiversiteit, dat is mooi!

- Wat doet GroenLinks?

Graag steunen we het beleid van de gemeente voor meer groen, maar er kan nog een tandje bij! Er zijn meer plekken voor groen. Helaas wordt verzorging van bomen en planten vaak vergeten. We vragen om meer aandacht hiervoor. Initiatieven voor meer groen steunen we. Wat ons betreft mogen '*guerrilla gardeners*' hun gang gaan! We dagen u uit om in uw omgeving rond te kijken en ons te melden waar iets geplant kan worden of dat zelf te doen. We zien graag veel groene initiatieven de komende jaren en zullen die steunen. We zijn blij met ideeën zoals

bijvoorbeeld: geveltuinen, groene daken, regentonnen, fruitbomen en klimplanten over rekken en langs muren. Mogelijkheden te over!

De sociale gemeente

Iedereen in onze gemeente moet in staat zijn om een fatsoenlijk bestaan op te bouwen. Er moet een goed vangnet zijn om de mensen die het niet redden op te vangen. Iedereen kan ziek worden of zijn baan verliezen. Het is goed om contact te hebben met je burens en je buurtgenoten.

Ieder kind heeft recht op een goede start en een eerlijke kans. Ruimte om te leren op school en je interesses te ontdekken. De regels zijn belangrijk, maar de mens als persoon staat centraal. Er mogen geen gaten in het net vallen, daar zet iedereen zich voor in.

Basisinkomen

Ieder mens beschikt over talenten en heeft mogelijkheden om bij te dragen aan de gemeenschap, het samen doen. Een basisinkomen biedt kansen, ruimte en zekerheid.

- Wat doet GroenLinks?

We dagen de gemeente uit om een pilot te starten met het basisinkomen voor een bepaalde groep mensen. Het systeem van toeslagen en bijstand wordt er een stuk eenvoudiger door. We kunnen dan ook het effect ervan goed meten.

Regelingen voor de minima

De gemeente kent meerdere bijdrageregelingen en toeslagen. Er wordt minder gebruik van gemaakt dan je gezien de opbouw van de samenleving kunt verwachten. Misschien is het toch moeilijker dan gedacht om goed te vinden waar je recht op hebt.

- Wat doet GroenLinks?

We pleiten voor één loket voor alle minimaregelingen zodat mensen niet van het ene naar het andere loket gestuurd worden.

We zullen vragen om meer aandacht voor schuldhulpverlening. Met name de overheid is vaak schuldeiser. Men moet meer rekening houden met de persoonlijke omstandigheden van degene die schulden heeft, zodat de situatie wordt opgelost en niet verergerd. Dit gebeurt vaak bij de inzet van incassobureaus die ook nog eens uit zijn op winst.

Voedselbank

Te veel gezinnen zijn aangewezen op de Voedselbank en het aantal mensen dat er van afhankelijk is groeit alleen maar. Helaas, er wordt gezegd dat maar 1/3 van de mensen die er recht op hebben ook gebruik maakt van de voedselbank.

- Wat doet GroenLinks?

We stimuleren het zoeken naar mogelijkheden om iedereen te bereiken zonder drempel.

Het gebiedsteam

Voor het geven van zorg en hulp op maat heeft het gebiedsteam een scala aan mogelijkheden. Belangrijk is het vinden van een evenwicht tussen het geven van de juiste zorg en het financiële plaatje dat daar bijhoort. Maar de kwaliteit van zorg moet voorop staan en blijven staan.

Door de inzet van onder andere praktijkbegeleiders in de huisartspraktijken kan de zorg met name voor jeugd sneller en beter ingezet worden. Voorkomen van ernstige problemen is het beste, daarom is vroege signalering van groot belang. Dit gebeurt gelukkig veel, thuis, op school en bij de huisarts.

- Wat doet GroenLinks?

We blijven opletten dat de kwaliteit van zorg niet gaat lijden onder bezuinigingen en dat vrijwilligerswerk en mantelzorg worden aangemoedigd en beloond. Het is van belang dat mensen hun eigen kracht leren inzetten en gebruiken. Hun netwerk wordt gestimuleerd de helpende hand uit te steken. Hiervoor moet ook aandacht en waardering zijn.

Ouderenzorg

Een groot probleem van veel ouderen is vereenzaming. Dat heeft allerlei oorzaken die met ouderdom te maken hebben, zoals onder andere slechter zien, slechter horen en minder vlot ter been zijn. Preventief huisbezoek en de telefooncirkel zijn een goede manier om dit enigszins te verzachten.

- Wat doet GroenLinks?

We stimuleren dat de gemeente goede contacten met ouderen organisaties onderhoudt om initiatieven te stimuleren. Het preventief

ouderenbezoek uitbreiden, continueren en uitwerken om te kunnen omzetten naar daden. Onderling contact en activiteiten bevorderen.

Vluchtelingenbeleid

Het aantal vluchtelingen wisselt nogal. De Inburgeringscursus valt helemaal onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het is een enorm complex onderwerp waar ook onder de bevolking veel tegengestelde meningen over bestaan.

- Wat doet GroenLinks?

Bij een hernieuwd beroep op de gemeente staan we voor een positieve en actieve houding met betrekking tot integratie, ondersteuning en huisvesting. Hierbij gaan we er van uit dat het mensen zijn die in hun leven al veel hele nare dingen hebben meegemaakt, zoals oorlog, verlies en honger. Deze mensen moeten we helpen. En dan moeten we de mogelijkheden voor een asielzoekerscentrum in de gemeente Harlingen onderzoeken.

Wonen

De Bouwvereniging in Harlingen is goed bezig. De corporatie heeft aandacht voor de effecten van klimaatverandering. Ze passen de manier van bouwen en verbeteringen in bestaande huizen er op aan. Er is goede samenwerking met de gemeente.

- Wat doet GroenLinks?

We pleiten voor het integreren van wateropvang. Er bestaan prachtige watertonnen die op de plaats van één stoeptegel passen. We adviseren deze bij de bouw van nieuwe huizen mee te plaatsen. We streven naar een aanmoedigingsfonds of subsidie die mensen stimuleert om tenminste 2/3 van hun tuin te beplanten.

Andere woonvormen

We willen graag dat andere woonvormen in Harlingen een kans krijgen. Zoals, meergeneratiewoningen waar jong en oud samenwonen en elkaar ondersteunen. De bouw van Tiny Houses is helaas nu mislukt.

- Wat doet GroenLinks?

We steunen woonvormen die niet direct traditioneel zijn en zullen erop aandringen dat de gemeente nieuwe woonvormen en pioniers een kans geeft.

Onderwijs

Ieder kind heeft recht op goed onderwijs. Iedereen heeft recht op onderwijs om taalachterstand weg te werken. Voorlichting aan kinderen op verschillende terreinen (bijvoorbeeld seksuele geaardheid of verslaving aan drugs, drank en computerspellen), zowel in het basisonderwijs als het middelbaar onderwijs vormt een belangrijk onderdeel van het onderwijs.

- Wat doet GroenLinks?

De gemeente moet er op toezien dat die voorlichting actueel is. We vinden dat de werkdruk nog steeds te hoog is voor het onderwijzend personeel. Dat mogelijkheden om het onderwijsaanbod te vergroten moeten worden onderzocht. Dit kan het aantrekkelijker maken voor jongeren om niet weg te trekken. Net als in de gemeente zou in het onderwijs aandacht voor de natuur moeten doorwerken in veel meer lessen en zich niet alleen beperken tot de biologieles.

De economische gemeente

Zorgen voor meer werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven. Bevordering van toerisme. Actief sturen op samenwerking in het Waddengebied.

- Wat doet GroenLinks?

Dit zijn de vier economische speerpunten uit de programmabegroting 2022: werk, vestigingsklimaat, toerisme, waddensamenwerking.

GroenLinks is blij dat het woord duurzaam af en toe te lezen is, maar vindt dat er meer aandacht nodig is voor duurzaam en groen. Ook economisch en zeker in de te vernieuwen 'Visie toerisme', die het komende jaar ontwikkeld gaat worden. Welke toeristen wil je eigenlijk aantrekken?

Actief zoeken naar bedrijven die zich inzetten voor duurzaam en innovatief werken (zoals bijvoorbeeld de nieuwe recyclebare zonnepanelen) uitnodigen om zich op Oostpoort te vestigen.

Middenstand

De gemeente onderhoudt goed contact met de middenstand. Ze wil stappen ondernemen om leegstand tegen te gaan. Ze is bezig met het verbeteren van de mobiliteit naar en in het centrum van de stad.

- Wat doet GroenLinks?

We moedigen samenwerking onder de middenstand aan. We zijn er van overtuigd dat de Voorstraat autovrij en groener en met zichtbare winkels die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben een nog mooiere en aantrekkelijkere winkelstraat zal zijn!

Een gemeente met cultuur, recreatie en sport

Cultuur

Het is fijn dat het Entrepotgebouw dé culturele trekpleister van Harlingen wordt. En dat het niet alleen voor grote evenementen gebruikt gaat worden. Het educatieve aspect van het Hannemahuis zal worden uitgebreid.

- Wat doet GroenLinks?

We zien graag dat er zoveel mogelijk culturele activiteiten in het Entrepotgebouw plaatsvinden. Een goed begin is de recente afspraak die met de toneelvereniging is gemaakt en die geleid heeft tot onder meer het bouwen van een podium.

We vragen daarbij of de kunstenaars in Harlingen met creatieve ideeën willen komen in alle mogelijke vormen: muziek en dans, schilderen, keramiek en boekdrukken om maar wat te noemen. Ook het jaarlijkse Vestdijkfestival kan heel goed in het Entrepotgebouw plaatsvinden.

We zien ook graag een actieve rol voor het Hannemahuis, zeker in de educatieve vorm, waarbij er vooral veel aandacht is voor de jeugd.

Recreatie

De toeristische visie wordt onder de loep genomen en waar nodig aangepast. De ontwikkeling van de Westerzeedijk en Balklandpark tot een aantrekkelijk recreatief gebied hoort daarbij. Het erfgoed van Harlingen speelt ook een belangrijke rol bij toerisme.

- Wat doet GroenLinks?

We willen benadrukken dat ook duurzaamheid en natuur in de meest uiteenlopende vormen onderdeel kan, en ons inziens, moet vormen van toerisme. Groene routes door stad en land aanleggen. Creatief hiermee omgaan is een uitdaging. We zouden ook graag zien dat de kinderboerderij wordt uitgebreid met meer dieren en meer ruimte zodat ook dat een aantrekkelijk uitje wordt.

Sport

Harlingen is en blijft een echte sportgemeente. De kadernota 'Sport en bewegen' vormt hiervoor de basis. De gemeente vindt sport en bewegen erg belangrijk.

- Wat doet GroenLinks?

Sport en bewegen is belangrijk voor onze gezondheid en geeft bovendien veel plezier. We stimuleren graag sportieve initiatieven, ook buiten de gebaande paden.

Ombudsvrouw/man

GroenLinks nam dit onderwerp vier jaar geleden al in haar programma op, maar het is nog niet tot een besluit gekomen. Wij vinden het een goed idee dat die er komt. Voor alle inwoners gemakkelijk toegankelijk. De inwoners kunnen er met al hun vragen, ideeën en klachten terecht. De ombudsvrouw/man zorgt ervoor dat mensen een antwoord krijgen.